

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande budgetpropositionen (prop. 2007/08: 1) för budgetåret 2008 såvitt avser utgiftsområde 15 *Studiestöd*. Utskottet behandlar även ett antal motioner från den allmänna motionstiden 2007 som gäller anslagen eller som bedöms ha anslagseffekt budgetåret 2008. I budgetpropositionen ingår fem lagförslag med anledning av förslaget att reformera systemet med bidrag som kan lämnas till studerande vid korttidsstudier.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker samtliga motioner.

Regeringens budgetförslag innebär att de samlade anslagen under utgiftsområde 15 *Studiestöd* uppgår 2008 till knappt 20,3 miljarder kronor. Föreslagen anslagsnivå för 2008 är 417 miljoner kronor lägre än nivån 2007.

S-, v- och mp-ledamöterna har i särskilda yttranden redovisat sina respektive partiets budgetförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Inledning	6
Resultat	7
Reformerings av systemet med bidrag vid korttidsstudier	9
Anslag	10
25:1 Studiehjälp m.m.	10
25:2 Studiemedel m.m.	11
25:3 Studiemedelsröntor m.m.	12
25:4 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	13
25:5 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	14
25:6 Bidrag vid vissa kortare studier	15
Anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd	16
Särskilda yttranden	18
1. Anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd m.m., punkt 2 (s)	18
2. Anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd m.m., punkt 2 (v)	19
3. Anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd m.m., punkt 2 (mp)	20
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	22
Propositionen	22
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	22
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens förslag	24
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	25
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	26
1 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde	26
2 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)	27
3 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)	30
4 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	32
5 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Reformering av systemet med bidrag vid korttidsstudier

Riksdagen antar regeringens förslag i proposition 2007/08:1 under utgiftsområde 15 till

1. lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde,
2. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
3. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
4. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
5. lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 15 punkterna 1–5.

2. Anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd m.m.

a) Godkännande

Riksdagen godkänner att under 2008 lån får tas upp i Riksgäldskonkoret för studielån intill ett belopp om 153 000 000 000 kr,

b) Bemyndigande

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslaget 25:5 Bidrag till vissa studiesociala ändamål beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 kr under 2009,

c) Anslag

Riksdagen anvisar för 2008 anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd enligt utskottets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 utgiftsområde 15 punkterna 6–8 och avslår motionerna 2007/08:Ub279, 2007/08:Ub440, 2007/08:Ub470, 2007/08:Ub478 yrkandena 1–3, 2007/08:Ub484 yrkande 1, 2007/08:Ub513 yrkande 3, 2007/08:Ub520 och 2007/08:Ub556 yrkande 1.

Stockholm den 22 november 2007

På utbildningsutskottets vägnar

Sofia Larsen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Larsen (c), Marie Granelund (s)¹, Margareta Pålsson (m), Mats Gerdau (m), Mikael Damberg (s)², Oskar Öholm (m), Agneta Lundberg (s)³, Christer Nylander (fp), Louise Malmström (s)⁴, Betty Malmberg (m), Peter Hultqvist (s)⁵, Gunilla Tjernberg (kd), Lars Hjälmered (m), Thomas Strand (s)⁶, Mats Pertoft (mp)⁷, Per Lodenius (c) och Eva Olofsson (v)⁸.

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 2.

Redogörelse för ärendet

I detta ärende behandlas regeringens budgetproposition 2007/08:1 volym 8 avseende utgiftsområde 15 *Studiestöd*. Utskottet behandlar även ett antal motioner från den allmänna motionstiden 2007 som gäller anslagen eller som bedöms ha anslagseffekt budgetåret 2008. Utskottets ställningstagande gäller under förutsättning av riksdagens beslut om utgiftsram för 2008 för utgiftsområde 15 *Studiestöd*.

Utskottet tar i det följande kortfattat först upp utgiftsområdets omfattning och utgiftsutvecklingen. Därefter behandlas regeringens redovisning av resultaten för utgiftsområdet. Efter detta behandlas regeringens lagförslag i anslutning till en reformering av systemet med korttidsstudier. Regeringens lagförslag finns i *bilaga 4*. Slutligen behandlas regeringens förslag till anslagsbelopp tillsammans med motioner som rör dessa.

En översikt av regeringens förslag till medelsanvisning till anslagen och oppositionens avvikelser i förhållande till regeringens förslag finns i *bilaga 2*.

Utskottets förslag till beslut om anslag för 2008 under utgiftsområde 15 *Studiestöd* finns i *bilaga 3*.

Utskottets överväganden

Inledning

Utgiftsområde 15 *Studiestöd* hör i sin helhet till politikområdet Utbildningspolitik. I utgiftsområdet ingår de två stora studiestödssystemen: studiehjälp till ungdomar i gymnasial utbildning och studiemedel för vuxenutbildning och högskoleutbildning. Systemen regleras främst i studiestödslagen (1999:1395) och studiestödsförordningen (2000:655). Studiehjälp och studiemedel administreras av Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Utgiftsområdet omfattar därtill anslag som finansierar räntesubventioner och avskrivningar av studielån, bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning för funktionshindrade och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk samt bidrag för produktion av studentlitteratur för högskolestuderande som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker.

Inom utgiftsområdet finns vidare ett anslag som finansierar bidrag vid vissa kortare studier. Avsikten är att anslaget fr.o.m. 2008 ska användas för bidrag som lämnas för studier i mindre omfattning om funktionshinder, särskilt anpassad utbildning för personer med funktionshinder, studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux) och för studier i alfabetisering i det samiska språket.

Vissa studiestöd är rättighetsstyrda. Detta innebär att anslagsbelastningen, förutom av reglerna för lån och bidrag, främst är beroende av antalet studerande i utbildningar som berättigar till studiestöd, de studerandes val att ansöka om studiestöd och räntekostnader för den totala studielåneskulden i Riksgäldskontoret. Utgiften för vissa andra studiestöd begränsas av anvisade eller tilldelade medel och efterfrågan på dessa stöd.

Regeringens budgetförslag innebär att de samlade anslagen under utgiftsområde 15 *Studiestöd* 2008 uppgår till knappt 20,3 miljarder kronor. Föreslagen anslagsnivå för 2008 är 417 miljoner kronor lägre än nivån 2007. Utgifterna bedöms minska med 339 miljoner kronor som en följd av olika beslut, bl.a. avvecklingen av rekryteringsbidraget för vuxenstuderande, en satsning på en förbättrad utbildningskvalitet inom högskola och universitet med färre studiestödstagare som följd och förslaget att reformera stödet vid korttidsstudier. Vidare beräknas utgifterna öka med 300 miljoner kronor på grund av prisbasbelopps- och ränteförändringar. Till detta ska läggas att utgifterna beräknas minska med 234 miljoner kronor med anledning av sänkta volymantaganden. Slutligen bedöms utgifterna minska med 145 miljoner kronor till följd av förändringen av regleringsbeloppen avseende den statliga ålderspensionsavgiften.

Resultat

Unga studerande på gymnasial nivå i Sverige

Antalet studerande som fick *studiehjälp* under 2006 uppgick till ca 458 000, en ökning med drygt 4 % jämfört med 2005. Ökningen beror enligt regeringen på det ökande antalet ungdomar i åldrarna 16–20 år eftersom nästan samtliga elever som avslutar grundskolan går vidare till gymnasiala studier. Antalet studerande som fick inackorderingstillägg var ca 10 400, vilket innebär en ökning med 9 % jämfört med 2005. Det ökade behovet av inackorderingstillägg kan enligt regeringen till stor del förklaras av utbyggnaden av de fristående skolorna. Det inkomstprövade extra tillägget lämnades till drygt 13 000 studerande, vilket är en minskning med 4 % jämfört med 2005. Minskningen kan främst förklaras med att inkomstgränserna för bidraget legat fast, medan inkomsterna i samhället generellt har ökat.

Bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan (*Rg-bidrag*) lämnades till 490 elever under 2006.

Vuxna studerande på grundskolenivå och gymnasial nivå i Sverige

Under 2006 fick ca 18 100 vuxna *studiemedel* för studier på *grundskolenivå*, vilket var i nivå med året innan. Av de studerande på grundskolenivå fick ca 69 % studiemedel med den högre bidragsnivån (ca 82 % av totalbeloppet) än den generella (ca 34,5 % av totalbeloppet).

Antalet vuxna studerande som fick studiemedel för studier på *gymnasienivå* under 2006 var drygt 91 000, vilket innebär en minskning med drygt 6 800 personer jämfört med 2005. Ungefär 25 % av de studerande fick studiemedel med den högre bidragsnivån. Lånebenägenheten vid studier på grundskole- och gymnasienivå, dvs. antalet personer som tar studielån i förhållande till antalet studerande med studiebidrag, sjönk för femte året i följd. Knappt 55 % av studiemedelstagarna tog lån 2006 jämfört med närmare 59 % året innan.

Fram till utgången av 2006 fanns ett *rekryteringsbidrag* till vuxenstuderande som syftade till att nå svårrekryterade personer med kort tidigare utbildning. Under 2006 fick ca 26 300 personer rekryteringsbidrag.

LO, TCO, Sibus och Sametinget lämnade under 2006 *korttidsstöd* till vardera 7 900 personer, 3 800 personer, 7 900 personer respektive 80 personer.

Under 2006 deltog omkring 700 föräldrar i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar. I vissa fall kan föräldrar få studiestöd för sitt deltagande i sådan utbildning. Bidrag vid viss föräldrautbildning i teckenspråk (*TUFF-ersättning*) lämnades till 283 föräldrar under 2006.

Studierande på eftergymnasial nivå i Sverige

Under 2006 studerade ca 310 000 personer med *studiemedel* på eftergymnasial nivå. Av dessa var 59 % kvinnor och 41 % män. Det är en minskning med 8 000 personer jämfört med 2005. Nedgången kan, enligt regeringen, delvis förklaras av att antalet studerande vid universitet och högskolor har minskat som en följd av ett minskat antal sökande till utbildningsplatserna. De allra flesta studiemedelstagarna studerade på en grundläggande högskoleutbildning. Studiemedel med den högre bidragsnivån lämnades till ca 1 000 studerande på eftergymnasial nivå. Av det totala antalet studerande på universitet och högskola hade 64 % studiemedel under höstterminen 2006.

Av studiestödstagare på eftergymnasial nivå under 2006 hade omkring 149 400 kvinnor och 100 300 män *studielån*. Lånebenägenheten vid eftergymnasiala studier sjönk mellan 2004 och 2006 från 80 % till 76 %. Detta kan enligt regeringen bl.a. förklaras av att studerande efter införandet av det nya lånesystemet 2001 mer noga överväger om de ska ta studielån. Det kan även bero på att fribeloppsgränsen höjdes i samband med studiestödsreformen. Den högre fribeloppsgränsen ger utrymme för arbetsinkomster och en del studerande kan då avstå från att ta lån.

Antalet personer med *tilläggs lån* för studier på eftergymnasial nivå var oförändrat under 2006 jämfört med föregående år och uppgick till drygt 19 000 personer. Antalet personer med tilläggs lån motsvarar 7,7 % av de studerande med studielån på eftergymnasial nivå.

Antalet stödtagare som fick *merkostnadslån* för t.ex. dubbel bosättning eller resor mellan hemorten och studieorten minskade 2006 för fjärde året i följd och uppgick till ca 21 900 personer.

Genom Talboks- och punktskriftsbibliotekets försorg fick ca 1 800 högskolestuderande med synskada eller annat läshandikapp *studielitteratur* under 2006. Den genomsnittliga kostnaden per studerande var knappt 23 000 kr.

Studerande utomlands

Studiehjälp för studerande under 20 år, som bedriver gymnasiala studier utomlands, lämnades till ca 865 studerande under 2006.

Under 2006 fick ca 28 400 personer *studiemedel* för studier utomlands. Av dessa läste 98 % på eftergymnasial nivå och 2 % på gymnasial nivå. Av de studerande på eftergymnasial nivå utgjorde gruppen free-movers, dvs. studerande som på egen hand ordnar sina studier utomlands, den största andelen med ca 59 %. Gruppen utbytesstuderande utgjorde ca 24 % och gruppen som läste en icke-akademisk språkkurs utgjorde ca 17 %.

Studering med barn

Under 2006 fick ca 71 900 studerande med barn utöver studiemedel även *tilläggsbidrag*. Andelen med tilläggsbidrag på grundskole- och gymnasienivå var 49 respektive 24 %, medan andelen på eftergymnasial nivå var 15 %.

Låntagare

Det totala antalet låntagare i de tre återbetalningssystemen uppgår till närmare 1,4 miljoner. För första gången sedan studiemedelssystemet infördes för 40 år sedan har antalet studielåntagare minskat. Minskningen jämfört med 2005 var ca 2 800 personer. Denna utveckling beräknas fortsätta de närmaste åren. Orsaken till minskningen är enligt regeringen att slutbetalningarna är många och att de ökat, samtidigt som tillskottet av nya låntagare minskat de senaste åren. Den totala studieskulden ökade under 2006 från 173 till 176 miljarder kronor.

Reformering av systemet med bidrag vid korttidsstudier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om reformering av systemet med bidrag vid korttidsstudier.

Propositionen

I propositionen (s. 39 f.) föreslås att systemet med bidrag som kan lämnas till studerande vid s.k. korttidsstudier ska reformeras. Förslaget innebär att bidrag vid korttidsstudier avskaffas. Det kommer dock fortfarande att finnas kvar stöd för studier i mindre omfattning om funktionshinder, särskilt anpassad utbildning för personer med funktionshinder, studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvux) och för studier i alfabetisering i samiska.

Som skäl för förslaget framhåller regeringen att ett system för finansiering av studier för vuxna måste vara enkelt och hållbart och uppfattas som rättvist. Utgångspunkten bör vara ett samordnat och sammanhållet studie-stödssystem som är transparent och tydligt. Som ett led i regeringens strävan efter att uppnå detta föreslås att bidrag vid korttidsstudier avskaffas. Alla vuxna studerande bör i stället omfattas av det reguljära studiemedelssystemet. Mot denna bakgrund anger regeringen att den avser att upphäva förordningen (2001:362) om bidrag vid korttidsstudier.

Med anledning av att bidrag vid korttidsstudier reformeras behöver vissa följdändringar göras i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde, mervärdesskattelagen (1994:200), inkomstskattelagen (1999:1229) och studie-

stödslagen (1999:1395) samt i bilagan till sekretesslagen (1980:100). I nämnda bilaga görs samtidigt en redaktionell ändring. Regeringens förslag till lagändringar återges i *bilaga 4* till detta betänkande.

Den beräknade anslagsförändringen till följd av den föreslagna reformen redogörs för nedan under anslag 25:6 *Bidrag vid vissa kortare studier* (s. 15).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att alla vuxna studerande omfattas av det reguljära studiemedelssystemet. Utskottet delar därför regeringens uppfattning att systemet med bidrag vid korttidsstudier bör reformeras. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag.

Anslag

25:1 Studiehjälp m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om medelsanvisning till anslag 25:1 *Studiehjälp m.m.*

Propositionen

Anslaget används för studiebidrag, inackorderingstillägg och extra tillägg enligt studiestödslagen. Vidare används anslaget för bidrag till utlandsstuderande för dagliga resor enligt särskild författning (CSNFS 1983:17).

Ökningen av antalet ungdomar i gymnasieskolan medför att utgifterna bedöms öka för studiebidraget, inackorderingstillägget och det extra tillägget med ca 136 miljoner kronor under 2008.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 25:1 *Studiehjälp m.m.* för budgetåret 2008 anvisar ett ramanslag på 4 017 403 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till medelsanvisning har inte föranlett några motionsyrkanden. Utskottet tillstyrker förslaget.

25:2 Studiemedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om medelsanvisning till anslag 25:2 *Studiemedel m.m.* Riksdagen avslår därmed motionsyrkanden om annan medelsanvisning för anslaget.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Anslaget används för utgifter för studiemedel i form av studiebidrag och tilläggsbidrag enligt studiestödslagen (1999:1395) samt pensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Den satsning som regeringen gör på förbättrad utbildningskvalitet innebär att antalet studerande beräknas minska, vilket i sin tur medför att antalet studiestödstagare och därmed utgiften för studiebidrag beräknas minska. Besparingen bedöms uppgå till 93 miljoner kronor. Vidare bedöms regeringens förslag om en fortsatt utbyggnad av läkarutbildningen fr.o.m. 2008 medföra att utgifterna ökar med 2 miljoner kronor. En satsning på kompletterande utbildningar för personer med vissa utländska examina och en utökning av lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken bedöms medföra att utgifterna ökar med 18 miljoner kronor. Därtill bedöms utgifterna minska med 34 miljoner kronor 2008 på grund av att antalet studerande i kommunal vuxenutbildning bedöms sjunka. Utgifterna beräknas vidare minska med 14 miljoner kronor till följd av att en tillfällig ökning av antalet platser inom kvalificerad yrkesutbildning upphör. Utgifterna bedöms även minska med 5 miljoner kronor till följd av förändringar av antalet utbildningsplatser för tillfälliga satsningar. Ett ökat prisbasbelopp innebär en ökad anslagsbelastning med 197 miljoner kronor 2008. Antalet studiemedelstagare bedöms bli lägre 2008, vilket gör att utgifterna bedöms minska med drygt 381 miljoner kronor. En ny vidareutbildning inom området skydd mot olyckor i Räddningsverkets regi har blivit studiestödsberättigande fr.o.m. 2006. Förändringen medför ökade utgifter 2008 med knappt 2 miljoner kronor. Jämfört med 2007 bedöms utgifterna bli 145 miljoner kronor lägre 2008 till följd av förändringen av regleringsbeloppen avseende den statliga ålderspensionsavgiften.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 25:2 *Studiemedel m.m.* för budgetåret 2008 anvisar ett ramanslag på 11 224 595 000 kr.

Motionerna

Socialdemokraterna begär i motion 2007/08:Ub556 yrkande 1 att riksdagen anvisar 140 miljoner kronor mer till anslaget än vad regeringen har föreslagit. Motionärerna hänvisar till sitt förslag om fler högskoleplatser, vilket i sin tur leder till en ökning av antalet studiemedelstagare.

Vänsterpartiet begär i motion 2007/08:Ub478 yrkande 1 att studiemedlen höjs med 1 200 kr per studiemånad. I motionens yrkande 3 i denna del begär motionärerna att anslaget höjs med 3 456 000 000 kr mer än vad regeringen föreslagit med hänvisning till bl.a. höjningen av studiemedlen och att gruppen som får studiemedel med den högre bidragsnivån utökas.

Miljöpartiet begär i motion 2007/08:Ub484 yrkande 1 i denna del att riksdagen anvisar 3 936 000 000 kr mer än vad regeringen föreslagit. Motionärerna hänvisar bl.a. till att bidragsdelen i studiemedlen bör höjas med 900 kr per studiemånad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2007/08:Ub556 yrkande 1, 2007/08:Ub478 yrkandena 1 och 3 i denna del och 2007/08:Ub484 yrkande 1 i denna del.

25:3 Studiemedelsräntor m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om medelsanvisning till anslag 25:3 *Studiemedelsräntor m.m.* Riksdagen avslår därmed motionsyrkandet om annan medelsanvisning för anslaget.

Riksdagen godkänner regeringens förslag om att under 2008 lån får tas upp i Riksgäldskontoret för studielån intill ett belopp om 153 miljarder kronor. Riksdagen godkänner därmed inte ett motionsyrkande om ett annat lånebelopp.

Jämför särskilt yttrande 2 (v).

Propositionen

Anslaget används för utgifter för räntor på studielån som tagits upp i Riksgäldskontoret. Anslaget belastas dessutom med utgifter till följd av avskrivningar av studielån.

En satsning på bättre utbildningskvalitet gör att antalet studerande enligt regeringen beräknas minska. Detta medför att antalet studiestödstagare och därmed utgiften för studiemedelsräntor beräknas minska med 2 miljarder kronor. Till följd av riksdagens beslut (prop. 2005/06:100, bet. 2005/06:FiU21, rskr. 2005/06:370) höjdes fr.o.m. den 1 juli 2006 studiemedlets lånedel med 200 kr per studiemånad. Beslutet bedöms medföra att utgifterna ökar med 14 miljarder kronor 2008. Vidare bedöms utgifterna minska med 9 miljarder kronor 2008 på grund av att antalet studerande i kommunal vuxenutbildning bedöms sjunka. Förändringar av upplåningsränta och prisbasbelopp jämfört med antaganden i budgetpropositionen för 2007 ger den sammantagna effekten att utgifterna bedöms öka med 100 miljarder kronor

2008. Med anledning av att den utestående skulden för studielån i Riksgäldskontoret beräknas fortsätta att öka under de kommande åren bedöms utgifterna öka med 12 miljoner kronor 2008.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 25:3 *Studiemedelsrätor m.m.* för budgetåret 2008 anvisar ett ramanslag på 4 948 680 000 kr.

Regeringen föreslår också att riksdagen ska godkänna att under 2008 lån får tas upp i Riksgäldskontoret för studielån intill ett belopp om 153 miljarder kronor.

Motionen

Vänsterpartiet begär i motion 2007/08:Ub478 yrkande 2 att lån får tas upp i Riksgäldskontoret för studielån intill ett belopp om 154,5 miljarder kronor. I motionens yrkande 3 i denna del begärs att riksdagen anvisar 81 miljoner kronor mer till anslaget än vad regeringen har föreslagit. Motionärerna hänvisar till en föreslagen höjning av studiemedlen med 1 200 kr per studiemånad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelsanvisning och godkänner att lån tas upp i Riksgäldskontoret intill ett belopp om 153 miljarder kronor. Därmed avstyrks motion 2007/08:Ub478 yrkandena 2 och 3 i denna del.

25:4 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om medelsanvisning till anslag 25:4 *Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk.*

Propositionen

Anslaget används för utgifter för bidrag enligt förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan, s.k. Rg-bidrag. Bidraget lämnas till döva och hörselskadade elever vid riksgymnasierna i Örebro för kostnader för resor och boende. Motsvarande gäller för svårt rörelsehindrade elever vid s.k. rh-anpassad gymnasial utbildning på vissa orter. Anslaget används även för utgifter för bidrag enligt förordningen (1997:1158) om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar, s.k. TUFF.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 25:4 *Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk* för budgetåret 2008 anvisar ett ramanslag på 61 150 000 kr.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till medelsanvisning har inte föranlett några motionsyrkanden. Utskottet tillstyrker förslaget.

25:5 Bidrag till vissa studiesociala ändamål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om medelsanvisning till anslag 25:5 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål*.

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslag 25:5 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 miljoner kronor under 2009.

Propositionen

Anslaget används för utgifter för produktion av studielitteratur för högskolestuderande som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker och för utvecklingsprojekt i syfte att effektivisera produktionsmetoder. Anslaget disponeras av Talboks- och punktskriftsbiblioteket.

För 2008 bedöms utgifterna för produktion av studielitteratur minska med 1 300 000 kr i förhållande till budgetpropositionen för 2007.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslag 25:5 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* för budgetåret 2008 anvisar ett ramanslag på 29 500 000 kr.

Regeringen föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslag 25:5 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 miljoner kronor under 2009.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till medelsanvisning och bemyndigande har inte föranlett några motionsyrkanden. Utskottet tillstyrker förslaget.

25:6 Bidrag vid vissa kortare studier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om medelsanvisning till anslag 25:6 *Bidrag vid vissa kortare studier*. Riksdagen avslår därmed motionsyrkanden om annan medelsanvisning för anslaget m.m.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Propositionen

Fram t.o.m. 2007 används anslaget för bidrag som lämnas enligt förordningen (2001:362) om bidrag vid korttidsstudier. Bidrag kan lämnas för studier i mindre omfattning i vissa ämnen på grundskole- och gymnasienivå, studier om funktionshinder, särskilt anpassad utbildning för personer med funktionshinder och vid studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox). Från och med den 1 juli 2006 kan bidrag även lämnas för studier i alfabetisering i det samiska språket. Regeringen föreslår nu, som ovan nämnts (jfr s. 8 f.), att anslaget fr.o.m. 2008 endast ska användas för bidrag som lämnas för studier i mindre omfattning om funktionshinder, särskilt anpassad utbildning för personer med funktionshinder, studier inom särvox och för studier i alfabetisering i det samiska språket.

Reformeringen av systemet med bidrag vid korttidsstudier som regeringen föreslår beräknas medföra att utgifterna minskar med 50 miljoner kronor fr.o.m. 2008. Enligt regeringen finns det dock skäl att i anslutning till de föreslagna förändringarna förstärka stödet för bidrag som lämnas för bl.a. studier på grundskole- eller gymnasienivå som är särskilt anpassade för personer med funktionshinder, och studier inom särvox och föreslår därför att knappt 3 miljoner kronor tillförs anslaget fr.o.m. 2008 för detta ändamål.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslag 25:6 *Bidrag vid vissa kortare studier* för budgetåret 2008 anvisar ett ramanslag på 16 025 000 kr.

Motionerna

Socialdemokraterna begär i motion 2007/08:Ub513 yrkande 3 att det även fortsättningsvis ska vidtas riktade insatser för att underlätta för studieovana grupper att studera. Motionärerna anför att målet är en generös och flexibel vuxenutbildning med en mångfald av utbildningsanordnare som har ett så pass brett utbud av utbildningar att alla kan hitta en form som passar dem när de vill studera i vuxen ålder. Medel för detta finns avsatt inom ramen för förslaget om 600 miljoner kronor till insatser för vuxenutbildning.

Vänsterpartiet begär i motion 2007/08:Ub478 yrkande 3 i denna del att anslaget höjs med 47 351 000 kr mer än vad regeringen föreslagit. Motionärerna framhåller bl.a. att det ligger ett värde i att människor har möjlighet att bedriva även kortare studier, som inte nödvändigtvis är behörighetsgivande och sker vid traditionella utbildningsanstalter.

Miljöpartiet begär i motion 2007/08:Ub484 yrkande 1 i denna del att riksdagen anvisar 48 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit.

I motionerna 2007/08:Ub279 (s), 2007/08:Ub440 (s), 2007/08:Ub470 (s) och 2007/08:Ub520 (s) anføres bl.a. att korttidsstudiestödet har gett många med låg utbildningsnivå en möjlighet att hämta igen kunskaper. Motionärerna framhåller att det därför är viktigt att studiestödssystemet utformas så att denna grups behov tillgodoses.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående framhållit att det är viktigt att alla vuxna studerande omfattas av det reguljära studiemedelsystemet. Utskottet delar därför regeringens uppfattning att systemet med bidrag vid korttidsstudier bör reformeras. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till medelsanvisning. Därmed avstyrks motionerna 2007/08:Ub513 yrkande 3, 2007/08:Ub478 yrkande 3 i denna del, 2007/08:Ub484 yrkande 1 i denna del, 2007/08:Ub279, 2007/08:Ub440, 2007/08:Ub470 och 2007/08:Ub520.

Anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om medelsanvisning till anslag under utgiftsområde 15 *Studiestöd*.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Regeringens och motionärernas förslag

En sammanställning av regeringens och motionärernas budgetförslag för utgiftsområde 15 *Studiestöd* finns i *bilaga 2* i detta betänkande.

Utskottet har i avsnitten om anslagen under utgiftsområde 15 redogjort för innehållet i förslagen.

Utskottets ställningstagande

I de föregående avsnitten har utskottet redovisat sin bedömning av regeringens och motionärernas förslag inom olika delar av utgiftsområdet och där tagit ställning till samtliga berörda yrkanden. Utskottet har tillstyrkt regeringens förslag.

Utskottet föreslår att riksdagen för budgetåret 2008 anvisar anslagen under utgiftsområde 15 *Studiestöd* enligt regeringens förslag till medelsanvisning.

Särskilda yttranden

1. Anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd m.m., punkt 2 (s)

Marie Granlund (s), Mikael Damberg (s), Agneta Lundberg (s), Louise Malmström (s), Peter Hultqvist (s) och Thomas Strand (s) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi socialdemokrater önskat, avstår vi från att reservera oss. Vårt budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Vi vidhåller vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 15 borde ha utformats i enlighet med det som framgår av Socialdemokraternas budgetmotion ”Sverige tjänar på rättvisa”.

Kunskap är grunden för en gynnsam samhällsutveckling och vårt främsta internationella konkurrensmedel. Eftersom tillväxt och välfärd förutsätter en hög utbildningsnivå i hela befolkningen har satsningar på utbildning och forskning varit och är en central del i Socialdemokraternas ekonomiska politik. Alla, inte bara några, måste få en bra grund för ett livslångt lärande som sträcker sig från förskolan ända till högskolan.

För oss socialdemokrater är det självklart att alla ska få mer än en chans att skaffa sig de kunskaper som behövs för att kunna leva ett gott liv och vara efterfrågade på arbetsmarknaden. Utbildning stärker människor och skapar kraft att möta förändringar i ett allt mer kunskapsintensivt samhälle.

Vi socialdemokrater vill ge fler människor möjlighet till utbildning och ett livslångt lärande. Steget att påbörja en utbildning och ta studielån kan upplevas som olika stort för olika människor. Tyvärr spelar fortfarande samhällsklass och bakgrund en stor roll för möjligheterna till utbildning. Ett generöst och flexibelt studiestödssystem har en central betydelse för att bryta dessa mönster. Anslag 25:2 *Studiemedel m.m.* bör tillföras 140 miljoner kronor som en följd av att vi ökar antalet högskoleplatser med 7 500 i vårt budgetförslag.

Trots tidigare satsningar på vuxenutbildningen finns det fortfarande många vuxna som saknar en fullständig gymnasieutbildning. Många vuxna har dessutom utbildningar som behöver uppdateras och kompletteras för att de ska fortsätta att vara efterfrågade på arbetsmarknaden. Med tanke på hur många gånger den som går ut gymnasiet i dag måste räkna med att byta jobb och bransch vore det oklokt att inte ha ett utbildningssystem som är anpassat för livslångt lärande. Målet för oss socialdemokrater är en generös och flexibel vuxenutbildning med en mångfald av utbildningsanordnare som har ett så brett utbud av utbildningar att alla kan hitta en form som passar dem när de vill studera i vuxen ålder. Vi menar att det är sär-

skilt viktigt att stimulera dem med kort utbildning så att de vågar satsa på vidareutbildning. Det bör därför även fortsättningsvis vidtas riktade insatser för att underlätta för studieovana grupper att studera. Medel för detta finns avsatt inom ramen för vårt förslag om 600 miljoner kronor till insatser för vuxenutbildning.

2. Anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd m.m., punkt 2 (v)

Eva Olofsson (v) anför:

En majoritet av riksdagens ledamöter, representerande Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna, beslutade den 21 november 2007 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden samt en beräkning av statens inkomster. Ett tak för statens utgifter inklusive pensionssystemet vid sidan av statsbudgeten fastställdes för 2008, 2009 och 2010.

Vänsterpartiet menar att Sverige behöver ett spårbyte för ökad rättvisa, förstärkt välfärd och kloka investeringar för framtiden. Vi presenterar i vår budgetmotion 2007/08:Fi276 en helt annan inriktning för den ekonomiska politiken än vad riksdagsmajoriteten fattat övergripande beslut om. Vårt budgetalternativ avvisar regeringens politik, som är närsynt och oansvarig, som systematiskt ger mer till dem som har mest och som i grunden angriper och eroderar den svenska välfärdsmodellen. Vi avvisar regeringens kraftiga skattesänkningar, attackerna på de gemensamma trygghetssystemen och urgröpningen av det gemensamma ägandet. Vänsterpartiet gör en radikalt annorlunda bedömning än regeringen och riksdagsmajoriteten av de långsiktiga behoven för svensk ekonomi. Vi ifrågasätter de nyliberalt inspirerade penning- och finanspolitiska ramverk som underbygger en omfattande överföring av resurser till de rikaste och förhindrar en politik för full sysselsättning.

Vänsterpartiets politik innebär i stället en välfärdsoffensiv. Vi gör en kraftfull satsning på fler anställda i välfärden. Vi presenterar också omfattande investeringar för att stärka samhällets infrastruktur och bemöta de allvarliga klimathoten. Vi ser jämställdheten som en strukturell fråga om makt och resurser och föreslår en rad politiska insatser – saknade i regeringens budgetproposition – för att förändra ojämlika strukturer. Vi genomför ett omfattande socialt reformprogram på en rad områden. Detta är i kontrast till regeringens politik, som försitter goda chanser och vrider klockan tillbaka, ett ansvarsfullt budgetalternativ, som använder de gemensamma resurserna bättre; det är mer rättvist och mer framtidsinriktat.

Då riksdagsmajoriteten fattat rambeslut om en helt annan inriktning av den ekonomiska politiken än den som Vänsterpartiet presenterat, deltar vi inte i detta beslut om fördelningen av anslag inom utgiftsområde 15 och presenterar inget formellt motförslag till utskottsbehandling.

Kunskap är en demokratisk rättighet, och högskoleutbildning måste därför vara tillgänglig för alla. För Vänsterpartiet är det en viktig målsättning att bredda rekryteringen till högskolan. En av de viktigaste åtgärderna för

att minska den sociala snedrekryteringen är att skapa ett studiestödssystem som ger social och ekonomisk trygghet. Sverige hade under lång tid ett relativt generöst studiestöd, som dessutom genomgick kontinuerliga förbättringar. Detta medförde att den sociala snedrekryteringen vid högskolan minskade. Denna utveckling har brutits eftersom studiemedlen har förlorat i värde och inte längre täcker studenternas levnadsomkostnader. I den ekonomiska vårpropositionen för 2006 höjdes studiemedlen visserligen med 300 kr per studiemånad, vilket givetvis var positivt. Höjningen var dock långt ifrån Vänsterpartiets krav som var en höjning på 1 500 kr per studiemånad. Vänsterpartiet står fortfarande fast vid detta krav och föreslår därför att studiemedlen ska höjas med ytterligare 1 200 kr per studiemånad fr.o.m. 2008. En sådan reform beräknas kosta ca 1,5 miljarder kronor som tillförs under anslag 25:2 *Studiemedel m.m.* Anslaget bör därtill tillföras 1 728 miljoner kronor, vilket motsvarar det tidigare avskaffade rekryteringsbidraget. Rekryteringsbidraget var till för dem med kort tidigare utbildning och en svag ställning på arbetsmarknaden. För att kompensera dessa grupper måste fler få del av studiemedel med den högre bidragsnivån (ca 82 % av totalbeloppet). Ytterligare 244 miljoner kronor bör tillföras anslaget med anledning av att Vänsterpartiet vill förstärka bidraget till kommunal vuxenutbildning. Slutligen bör anslaget tillföras 94 miljoner kronor eftersom Vänsterpartiet inte vill ha någon nedskärning av anslagen till universitet och högskolor. Sammantaget bör anslaget sålunda tillföras 3 456 miljoner kronor mer än vad regeringen har föreslagit. Därutöver har Vänsterpartiet föreslagit 600 miljoner kronor till vuxenutbildning. Vänsterpartiet har också för avsikt att återkomma med ytterligare förslag till förbättringar av studiestödet när den av regeringen aviserade studiesociala utredningen har slutförts.

Anslag 25:3 *Studiemedelsräntor m.m.* tillförs 81 miljoner kronor med anledning av förslaget om höjda studiemedel m.m.

Vänsterpartiet ser ett värde i att människor har möjlighet att bedriva även kortare studier, som inte nödvändigtvis är behörighetsgivande och sker vid traditionella utbildningsanstalter. Kortare studier är utvecklande för individen och därigenom positivt för samhället. Vänsterpartiet avvisar därför regeringens förslag om nedskärning av anslag 25:6 *Bidrag vid vissa kortare studier* och vill tillföra anslaget drygt 47 miljoner kronor.

3. Anslag under utgiftsområde 15 Studiestöd m.m., punkt 2 (mp)

Mats Pertoft (mp) anför:

Miljöpartiet har presenterat sitt alternativ till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotion 2007/08:Fi278 och tillhörande kommittémotioner.

Miljöpartiet avvisar stora delar av regeringens politik. Sammantaget innebär regeringens första år vid makten att de grupper som har det allra sämst ställt fått en ännu svårare ekonomisk situation. I budgetpropositionen

nen för nästa år presenteras nya besparingar tillsammans med ytterligare skattesänkningar. Möjligheten för deltidsarbetslösa att få arbetslöshetsersättning minskas och ersättningen till långtidssjuka försämrats.

Miljöpartiet ställer sig starkt kritiskt till regeringens politik. Vi tror inte att de arbetslösa är lata eller att de sjuka fuskar. Vår grundsyn är att människor vill vara med och delta. Människor som står utanför arbetsmarknaden behöver stöd, kompletterande utbildning och omskolning för att komma tillbaka. Sjuka människor behöver rehabilitering, vård och omsorg för att återigen kunna kliva in på arbetsmarknaden.

Vi ställer oss också kritiska till regeringens finanspolitik. I årets budgetmotion från Miljöpartiet presenteras en mer väl avvägd finans- och skattepolitik. Vi ser att det mitt under brinnande högkonjunktur behövs ett högre finansiellt sparande för att inte elda på ekonomin ytterligare. Miljöpartiets ekonomiska politik innebär att vi tar ett stort ansvar för den långsiktiga utvecklingen av den offentliga sektorn och statens finanser.

Regeringspartierna, Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet, har i finansutskottet ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Genom det beslutet har man också avstyrkt Miljöpartiets förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för vårt budgetförslag. Av denna anledning tar vi inte del i beslutet om anslag inom utgiftsområde 15 *Studiestöd*. I stället redovisas här vår fördelning av anslag inom utgiftsområdet som förordas i vår anslagsmotion 2007/08:Ub484.

I dag uppgår studiemedlet till knappt 7 400 kr per studiemånad, varav ca 2 500 kr utgörs av en bidragsdel. De flesta studenter klarar sig inte på sina studiemedel utan måste arbeta vid sidan av sina heltidsstudier eller tvingas låna pengar av familj och vänner. Miljöpartiet vill därför höja studiemedlets bidragsdel med 900 kr per studiemånad fr.o.m. den 1 januari 2008. Höjningen av studiemedlen innebär att anslag 25:2 *Studiemedel m.m.* tillförs ytterligare 3,6 miljarder kronor. Anslaget behöver höjas med ytterligare 336 miljoner kronor eftersom Miljöpartiet vill återföra resurser för vuxenutbildning under utgiftsområde 25 *Allmänna bidrag till kommuner*, vilket i sin tur leder till att anslaget för studiemedel behöver höjas. Sammantaget innebär Miljöpartiets förslag att anslag 25:2 *Studiemedel m.m.* tillförs 3 936 miljoner kronor. Därutöver har Miljöpartiet föreslagit 600 miljoner kronor till vuxenutbildning.

Regeringen vill reformera systemet med bidrag vid korttidsstudier. Miljöpartiet anser att dessa utbildningsinsatser som bedrivits av olika utbildningsanordnare varit mycket värdefulla utbildningsformer för många individer med ofta begränsade egna utbildningserfarenheter. Miljöpartiet vill därför tillföra anslag 25:6 *Bidrag vid vissa kortare studier* 48 miljoner kronor för budgetåret 2008.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:1 Budgetpropositionen för 2008 utgiftsområde 15:

1. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde (avsnitt 2.1 och 4.7.6).
2. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100) (avsnitt 2.2 och 4.7.6).
3. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200) (avsnitt 2.3 och 4.7.6).
4. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) (avsnitt 2.4 och 4.7.6).
5. Riksdagen antar förslaget till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395) (avsnitt 2.5 och 4.7.6).
6. Riksdagen godkänner att under 2008 får lån tas upp i Riksgäldskontoret för studielån intill ett belopp om 153 000 000 000 kronor (avsnitt 4.7.3).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 för ramanslaget 25:5 Bidrag till vissa studiesociala ändamål beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 kronor under 2009 (avsnitt 4.7.5).
8. Riksdagen anvisar för budgetåret 2008 anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd i enlighet med uppställningen i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:Ub279 av Kurt Kvarnström och Anneli Särnblad (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om korttidsstudiestöd.

2007/08:Ub440 av Åsa Lindestam (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge människor möjligheter att hämta igen kunskaper och gå vidare i högre studier.

2007/08:Ub470 av Ameer Sachet (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bildningsorganisationer och korttidsstudiestöd.

2007/08:Ub478 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen beslutar om ändring i 3 kap. 11–13 §§ studiestödslagen (1999:1395) enligt vad som anges i motionen.
2. Riksdagen godkänner att under 2008 lån tas upp i Riksgäldskontoret för studielån intill ett belopp om 154 500 000 000 kr.
3. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd enligt uppställningen i motionen.

2007/08:Ub484 av Mats Pertoft m.fl. (mp):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd enligt uppställningen i motionen.

2007/08:Ub513 av Marie Granlund m.fl. (s):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riktade insatser för att underlätta för studieovana grupper att studera.

2007/08:Ub520 av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om korttidsbidraget.

2007/08:Ub556 av Marie Granlund m.fl. (s):

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd enligt uppställningen i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens förslag

Anslagsförslag för 2008 under utgiftsområde 15
Studiestöd*Belopp i 1000-tal kronor*

Politikområde Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag		
		(s)	(v)	(mp)
25 Utbildningspolitik				
25:1 Studiehjälp m.m.	4 017 403			
25:2 Studiemedel m.m.	11 224 595	+140 000	+3 456 000	+3 936 000
25:3 Studiemedelsräntor m.m.	4 948 680		+81 000	
25:4 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldraut- bildning i teckenspråk	61 150			
25:5 Bidrag till vissa studie- sociala ändamål	29 500			
25:6 Bidrag vid vissa kortare studier	16 025		+47 351	+48 000
Summa för utgiftsområdet	20 297 353	+140 000	+3 584 351	+3 984 000

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2008 under
utgiftsområde 15 Studiestöd

Företrädarna för s, v och mp har avstått från att ta ställning i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–3).

Belopp i 1000-tal kronor

Politikområde	Utskottets förslag
Anslag (om inget annat anges avses ramanslag)	
25 Utbildningspolitik	
25:1 Studiehjälp m.m.	4 017 403
25:2 Studiemedel m.m.	11 224 595
25:3 Studiemedelsröntor m.m.	4 948 680
25:4 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	61 150
25:5 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	29 500
25:6 Bidrag vid vissa kortare studier	16 025
Summa för utgiftsområdet	20 297 353

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde¹ ska upphöra att gälla vid utgången av år 2007.

Den upphävda bestämmelsen gäller fortfarande för ärenden om bidrag vid korttidsstudier som har beslutats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av 8 § 2001:303.

2 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att bilagan till sekretesslagen (1980:100)¹ ska ha följande lydelse.

Bilaga²

Nuvarande lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § *skall* vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis (SFS 1957:297)
<i>Landsorganisationen i Sverige</i>	<i>statligt stöd i form av bidrag till studerande vid korttidsstudier (SFS 1976:1046)</i>
Länsbildningsförbunden	statligt stöd till kulturverksamhet genom ideella föreningar (SFS 1976:1046)
Stiftelsen Innovationscentrum	all verksamhet
Stiftelsen Norrlandsfonden	förvaltningen av statligt reglerade regionala utvecklingslån och lokaliseringslån som beslutats enligt förordningen (1990:642) om regionalpolitiskt företagsstöd eller motsvarande äldre bestämmelser (SFS 1998:775)
Stiftelsen Svenska Filminstitutet	all verksamhet utom verksamhet som avser fördelning av stöd enligt filmavtal
Stiftelsen Svenska institutet	all verksamhet
Stiftelsen Svensk-norska samarbetsfonden	statligt stöd i form av stipendier (SFS 1992:318)

¹ Lagen omtryckt 1992:1474.

² Senaste lydelse 2005:1145.

<i>Stiftelsen Nordiska museet</i>	<i>prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318) samt prövning av ansökningar om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål (SFS 1988:950)</i>
Stiftelserna Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), Tekniska museet och WHO Collaborating Center on International Drug Monitoring	prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318)
Synskadades Riksförbund	ärenden om tilldelning eller återtagande av dispositionsrätt till ledarhund samt ärenden om tilldelning och återtagande av ledarhund (SFS 2005:340)
<i>Tjänstemännens Centralorganisation</i>	<i>statligt stöd i form av bidrag till studerande vid korttidsstudier (SFS 1976:1046)</i>

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 1 kap. 8 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Kungliga Svenska Aeroklubben	besiktning och tillsyn av luftfartyg samt utfärdande och förnyande av luftvärdighetsbevis (SFS 1957:297)
Länsbildningsförbunden	statligt stöd till kulturverksamhet genom ideella föreningar (SFS 1976:1046)
Stiftelsen Innovationscentrum	all verksamhet
<i>Stiftelsen Nordiska museet</i>	<i>prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318) samt prövning av ansökningar om tillstånd till utförelse av vissa äldre kulturföremål (SFS 1988:950)</i>

Stiftelsen Norrlandsfonden	förvaltningen av statligt reglerade regionala utvecklingslån och lokaliseringsslån som beslutats enligt förordningen (1990:642) om regionalpolitiskt företagsstöd eller motsvarande äldre bestämmelser (SFS 1998:775)
Stiftelsen Svenska Filminstitutet	all verksamhet utom verksamhet som avser fördelning av stöd enligt filmavtal
Stiftelsen Svenska institutet	all verksamhet
Stiftelsen Svensk-norska samarbetsfonden	statligt stöd i form av stipendier (SFS 1992:318)
Stiftelserna Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), Tekniska museet och WHO Collaborating Center on International Drug Monitoring	prövning av anställnings- och arbetsvillkor och andra frågor som rör statligt reglerad anställning hos stiftelsen (SFS 1992:318)

Synskadades Riksförbund	ärenden om tilldelning eller återtagande av dispositionsrätt till ledarhund samt ärenden om tilldelning och återtagande av ledarhund (SFS 2005:340)

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för ärenden om bidrag vid korttidsstudier som har beslutats före ikraftträdandet.

3 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 8 § mervärdesskattelagen (1994:200)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

8 §²

Från skatteplikt undantas omsättning av tjänster som utgör

1. grundskole-, gymnasieskole- eller högskoleutbildning, om utbildningen anordnas av det allmänna eller en av det allmänna för utbildningen erkänd utbildningsanordnare, och

2. utbildning som berättigar studerande till studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395) eller till sådant bidrag för korttidsstudier som får fördelas av

a) Landsorganisationen i Sverige eller Tjänstemännens Centralorganisation med stöd av lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde,

b) Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd, eller

c) Sametinget.

2. utbildning som berättigar studerande till studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395) eller till

a) statsbidrag som administreras av Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd för

– kortare studier om funktionshinder,

– kortare studier på grundskole- eller gymnasienivå som är särskilt anpassade för personer med funktionshinder, och

– studier inom vuxenutbildningen för utvecklingsstörda, eller

b) statsbidrag som administreras av Sametinget för kortare studier i alfabetisering i samiska.

Undantaget från skatteplikt enligt första stycket omfattar även omsättning av varor och tjänster som omsätts som ett led i utbildningen.

Utbildning som tillhandahålls av utbildare mot ersättning från en uppdragsgivare som själv utser de personer som skall utbildas (uppdragsutbildning) omfattas av undantaget endast om utbildningen ingår i en av uppdragsgivaren bedri-

Utbildning som tillhandahålls av utbildare mot ersättning från en uppdragsgivare som själv utser de personer som ska utbildas (uppdragsutbildning) omfattas av undantaget endast om utbildningen ingår i en av uppdragsgivaren bedri-

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2006:659.

ven egen utbildning enligt första stycket.

ven egen utbildning enligt första stycket.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för bidrag som har beslutats före ikraftträdandet.

4 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 34 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

34 §¹

Följande ersättningar i samband med studier *skall* tas upp:

1. utbildningsbidrag för doktorander, och
2. ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF).

Studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395) *skall* inte tas upp. Detta gäller också *bidrag till studerande vid korttidsstudier som får fördelas av*

1. Landsorganisationen i Sverige eller Tjänstemännens Centralorganisation med stöd av lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde,

2. Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd, eller

3. Sametinget.

Följande ersättningar i samband med studier *ska* tas upp:

Studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395) *ska* inte tas upp. Detta gäller också

1. statsbidrag som administreras av Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd för

– kortare studier om funktionshinder,

– kortare studier på grundskole- eller gymnasienivå som är särskilt anpassade för personer med funktionshinder, och

– studier inom vuxenutbildningen för utvecklingsstörda, eller

2. statsbidrag som administreras av Sametinget för kortare studier i alfabetisering i samiska.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008 och tillämpas första gången vid 2009 års taxering.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för bidrag som har beslutats före ikraftträdandet.

5 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 25 § studiestödslagen (1999:1395) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2006/07:118

Föreslagen lydelse

3 kap.

25 §

Studiemedel får inte lämnas eller tas emot för den tid för vilken det lämnas

1. studiehjälp enligt 2 kap.,
2. aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning för att delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program,
3. utbildningsbidrag för doktorander,
4. sjukersättning, aktivitetsersättning eller rehabiliteringsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, eller
4. sjukersättning, aktivitetsersättning eller rehabiliteringsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

5. bidrag till studerande vid korttidsstudier som får fördelas av

a) Landsorganisationen i Sverige eller Tjänstemännens Centralorganisation med stöd av lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde,

b) Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd, eller

5. statsbidrag som administreras av Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd för

– kortare studier om funktionshinder,

– kortare studier på grundskole- eller gymnasienivå som är särskilt anpassade för personer med funktionshinder, och

– studier inom vuxenutbildningen för utvecklingsstörda, eller

6. statsbidrag som administreras av Sametinget för kortare studier i alfabetisering i samiska.

c) Sametinget.

Studiemedel får inte lämnas för den tid då den studerande tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller fullgör utbildning till reserv- eller yrkesofficer.

Studiemedel får inte lämnas för högskoleutbildning på forskarnivå om den studerande är eller har varit anställd som doktorand eller har eller haft utbildningsbidrag för doktorander.

Studiemedel får inte lämnas för den tid då den studerande beviljats studiestöd eller motsvarande studiefinansiering från ett annat land. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

Studiemedel får inte lämnas för den tid då den studerande beviljats studiestöd eller motsvarande studiefinansiering från ett annat land. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

föreskrifter om vilken utländsk studiefinansiering som *skall* omfattas av detta stycke. föreskrifter om vilken utländsk studiefinansiering som *ska* omfattas av detta stycke.

Regeringen får meddela föreskrifter om avvikelser från bestämmelserna i första stycket.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om bidrag vid korttidsstudier som har beslutats före ikraftträdandet.